

SIKON 2024

Unge 15-30 år

Fra HF til videreuddannelse og voksenliv

Jonna Byskov og Torben Jakobsen

Tirsdag den 30. april kl. 10.15-11.05

Tre fortællinger med hver deres budskab

- Første fortælling handler om eleverne, ASF-pædagogikken og om elevernes resultater på HF
- Anden fortælling følger de unge i det videre uddannelsessystem, deres vanskeligheder og støtte og deres resultater
- Tredje fortælling handler om, hvordan det er gået de unge i voksenlivet med fokus på arbejde, familieliv, interesser og trivsel

Vores undersøgelse

50 tidligere elever er fulgt i deres vej videre efter HF

Tre spørgeskemaundersøgelser: 2018 – 2020 – 2022 med fokus på:

- Oplevelse af HF-forløbet
- Vanskeligheder og støtte i uddannelserne
- Generel trivsel

De første årgange er fulgt fra 2008 – dvs. i 14 år

De sidste årgange er fulgt fra 2016 – dvs. i 6 år

En helhedsbaseret ASF-pædagogik

Fælles klasseundervisning

- Differentiering
- Deduktiv undervisning
- Fællesskab med samarbejde, oplæg og gensidig hjælp
- Italesættelse af læring og opnåede kompetencer

En helhedsbaserede ASF-pædagogik

Individualiseret støtte

- Den anerkendende samtale
- Succeskriterier
- Mestringsstrategier
- Selvindsigt - resurseprofil

Trivsel på HF A-linjen

- Et stående beredskab
- Relationer i et uddannelsesfællesskab
- Hyggerum for eleverne
- Hjemmearbejde med krav v. angst, depression, stress
- Forlænget uddannelsestid

Tre imponerende resultater på HF A-linjen

- En gennemførelsesprocent på 64,6
- Eksamensgennemsnit for alle eleverne ligger på 7,5
  - I mundtlig engelsk ligger gennemsnittet på 9,5
  - I matematik C ligger gennemsnittet på 8,5, og ingen er dumpet
  - Gennemsnittet i større skriftlig opgave ligger på 7,1
- 94% går efter HF i gang med en videre uddannelse

**ASF-linjerne er en succes med gode resultater –
budskabet her må være**

**Spar ikke på støtten til, at de unge kan opnå de kompetencer, der
er nødvendige for at klare sig i ordinære videre uddannelser ...**

Nye regler for tildeling af SPS til mentorstøtte betyder, at de særlige ASF-klasser ikke får penge til at supplere på områder som skriftlig fremstilling, fremlægge for klassen, planlægning af opgaver, støtte til samarbejde ...

Videre uddannelse

50 tidligere elever indgår i undersøgelsen

- 31 har gennemført en videre uddannelse
  - 28 har gennemført en ordinær videre uddannelse
  - 3 har gennemført en særligt tilrettelagt videre uddannelse
- 7 er fortsat under uddannelse
- 12 har helt opgivet af tage en videre uddannelse
  - 9 været i gang med en eller flere uddannelser
  - 3 endnu ikke været i gang med videre uddannelse

De 28 ordinære uddannelser

Universitet, 4

Ingeniør (2), Psykolog, Bachelor i engelsk

Professionshøjskole, 10

Pædagog (4), Datamatiker, Jordemoder, Lærer, Laborant, Administrationsbachelor, Kulturformidler

Erhvervsakademi, 8

Datamatiker (4), Multimediedesigner (2), Designer, Finansøkonom

Erhvervsuddannelse, 5

Butiksassistent, Mekaniker, Bygningsmaler, Elektriker, Teknikdesigner

Musisk uddannelse, 1

Organist

Vanskeligheder og støtte

<p>Lav belastning Vanskeligheder ved at skabe struktur, overblik, planlægge, samarbejde ...</p>	<p>Et fåtal har klaret sig helt uden støtte De øvrige har fået SPS i form af tekniske hjælpemidler og mentorstøtte</p>
<p>Middel belastning For mange krav på én gang, overbelastning og stress</p>	<p>Alle har fået SPS som ovenfor + forlænget tid til uddannelse</p>
<p>Høj belastning Nedsatte eksekutive funktioner, bi-diagnoser</p>	<p>SPS har ikke fungeret, er ikke kommet i gang eller er ikke bevilget Eller SPS har ikke været tilstrækkelig støtte.</p>

**Videre uddannelse har været en succes –
budskabet her må være**

Brug resurser på det svære valg af uddannelse

Den unges ønsker om uddannelse

- Diagnostisk betingede vanskeligheder
- Erfaringer fra ungdomsuddannelsen
- Selvindsigt - resurseprofil

Støtte til valget

- Forældre og andet netværk
- Socialrådgiver – vejledning om offentlig støtte
- Studievejleder – kendskab til diagnoser og støtte i uddannelserne

Resurseprofil

Indre resurser

Ydre resurser

Forældre støtte

Netværk

Sociale relationer

Boligforhold

Husholdning

Økonomi

Afstand til
uddannelsessted

Voksenliv og beskæftigelse

Uddannelse og beskæftigelse

14 er i fuldtidsjob

4 er i deltidjob efter eget valg

3 er i fleksjob

5 ca. er jobsøgende

Under uddannelse

9 er fortsat under uddannelse eller i gang med efteruddannelse

Øvrig beskæftigelse

6 er i fleksjob

De øvrige er i aktivering, heraf søger 3 førtidspension

Voksenliv og trivsel

Den gode cirkel

Uddannelse, tilfredsstillende arbejde og selvforsørgelse

Tætte sociale relationer

Interessante fritidsinteresser

Velfungerende parforhold, familieliv og børn

Evne til at mestre diagnostiske vanskeligheder

Voksenliv og mangel på trivsel

Den dårlige cirkel

Manglende relationer og ensomhed

Bi-diagnoser som angst og depression

Markant nedsatte eksekutive funktioner

Kaotisk og belastende hverdag

- OCD
- Forskudt døgnrytme
- Fysisk sygdom
- Force majeure

Vores undersøgelsen viser

at for ca. halvdelen af de unge har det været en succes at gennemføre en videre uddannelse; de trives godt med job, selvforsørgelse og gode sociale relationer.

men for ca. en fjerdedel gælder, at det enten har været så hårdt, at de er blevet mere syge af at gennemføre uddannelsen, eller det har været så umuligt, at de helt har opgivet al uddannelse.

Derfor må støtten til videre uddannelse i gang straks og være solid.

Der må udvikles på støttestrategier til samarbejde og sociale relationer samt til nedsatte eksekutive funktioner mm.

Der må være tilbud om mere fleksibilitet og nedsættelse af den ugentlige uddannelsestid og forlængelse af tiden til SU.

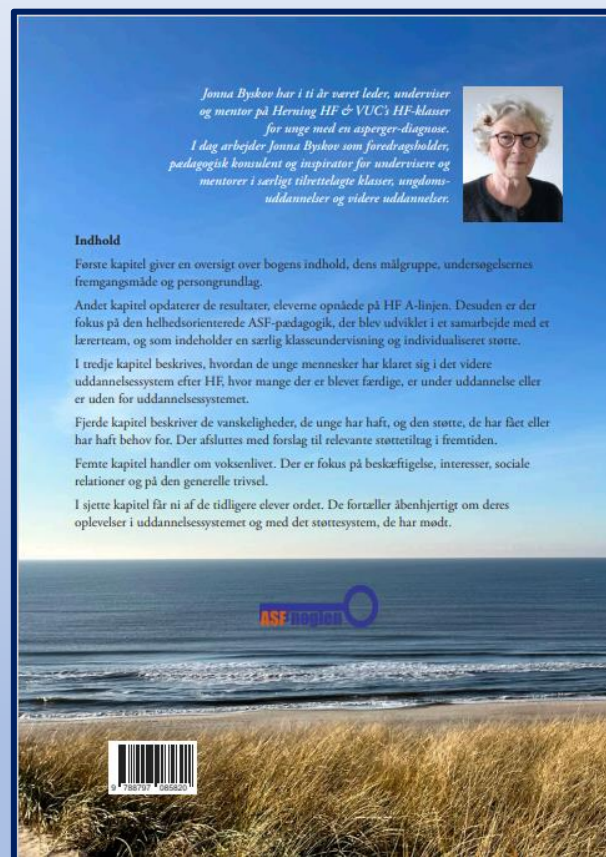
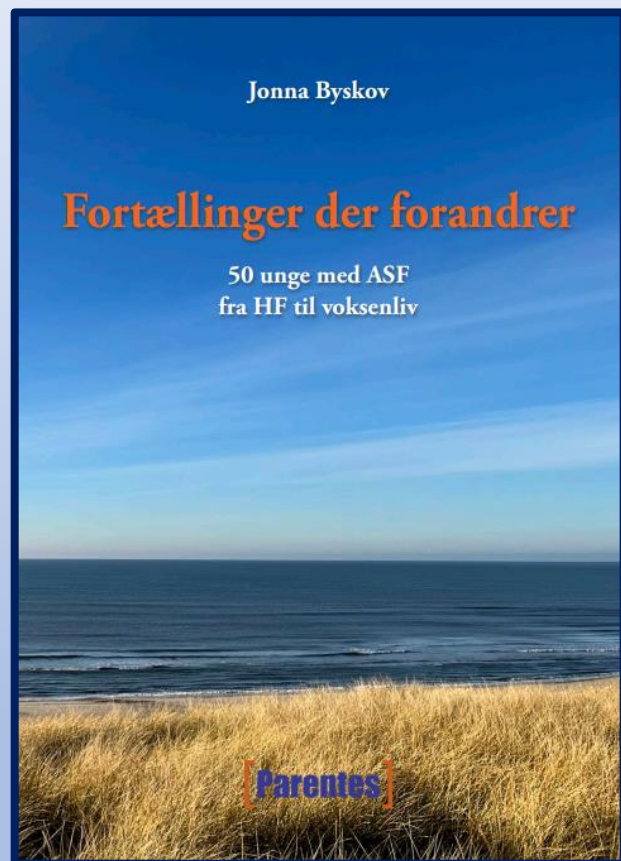
Uddannelsesinstitutionerne må oprette flere udgaver af uddannelser.

Tilrettelæggelse af nye særligt tilrettelagte uddannelser for voksne

Litteratur og links

www.jonnabyskov.dk

www.forlagetparentes.dk

Jonna Byskov har i ti år været leder, underviser og mentor på Herning HF & VUC's HF-klasser for unge med en asperger-diagnose. I dag arbejder Jonna Byskov som foredragsholder, pædagogisk konsulent og inspirator for undervisere og mentorer i særligt tilrettelagte klasser, ungdomsuddannelser og videre uddannelser.

Indhold

Første kapitel giver en oversigt over bogens indhold, dens målgruppe, undersøgernes fremgangsmåde og persongrundlag.

Andet kapitel opdaterer de resultater, eleverne opnåede på HF A-linjen. Desuden er der fokus på den helhedsorienterede ASF-pædagogik, der blev udviklet i et samarbejde med et lærerteam, og som indeholder en særlig klasseundervisning og individualiseret støtte.

I tredje kapitel beskrives, hvordan de unge mennesker har klarer sig i det videre uddannelsessystem efter HF, hvor mange der er blevet færdige, er under uddannelse eller er uden for uddannelsessystemet.

Fjerde kapitel beskriver de vanskeligheder, de unge har haft, og den støtte, de har fået eller har haft behov for. Der afsluttes med forslag til relevante støttetiltag i fremtiden.

Femte kapitel handler om voksenlivet. Der er fokus på beskæftigelse, interesser, sociale relationer og på den generelle trivsel.

I sjette kapitel får ni af de tidligere elever ordet. De fortæller åbenhjertigt om deres oplevelser i uddannelsessystemet og med det støttesystem, de har mødt.

<p>Nor <i>Velbegavet men udenfor</i> Selv om man er velbegavet og har ambitioner, kan det være svært at håndtere sociale relationer, og man kan let komme til at føle sig udenfor.</p>	<p>Christine <i>Uddannelse på revalidering</i> Hvordan er det at uddanne sig på revalidering, når man også har to børn og er latent truet af stress?</p>	<p>Thor <i>Vendepunktet</i> En indelukket og livstræt teenager forvandler sig til en udadvendt og glad familiefar med fast arbejde? Hvordan kan det gå til?</p>
<p>Louise <i>Livsdrænende tiltag</i> Hvad gør man, hvis man har flere diagnoser, og ens mange støttepersoner viser sig at være mere til besvær end til hjælp?</p>	<p>Pernille <i>Drømmeuddannelsen</i> Hvordan er det både at kæmpe mod en forkert diagnose OG passe et barn OG gennemføre sin drømmeuddannelse?</p>	<p>Nicolaj <i>Hydra-fænomenet</i> Nicolajs møde med universitetet gik ikke særlig godt. Hvad skete der? Hvad kunne han gøre? Var der overhovedet plads til unge med ASF-diagnoser?</p>
<p>Rebecca <i>En historie om viljestyrke</i> Selv om man har en aspergerdiagnose, kan man udmærket banke i bordet og sige fra. Det har Rebecca måttet gøre flere gange i sit uddannelsesforløb.</p>	<p>Anna <i>Fleksjob og familieliv</i> Et udadvendt, glad og smilende familiehænder med fleksjob – som også er belastet af de begrænsninger, diagnosen giver.</p>	<p>Morten <i>Et godt netværk</i> Morten er organist, korleder og synger barbershop (dog ikke på én gang). Hans udvikling er et resultat af talent, hårdt arbejde og et solidt netværk.</p>